

Svi detalji o dvojnog iskazivanju i odgovor na ključno pitanje: Trgovci smiju zaokružiti cijenu, ali...

Uskoro počinje obveza dvojnog isticanja cijena prema punom fiksnom tečaju, a one se moraju iskazati uočljivo

Piše:

[Gordana Galović](#)

Objavljeno: 15. kolovoz 2022. 18:35

Tom Dubravec/Cropix

Prvi ponedjeljak u rujnu počinje obveza dvojnog iskazivanja cijena u kunama i eurima, a kako bi ta mjera doista i ispunila svoj cilj zaštite i informiranja potrošača svi poslovni subjekti dužni su cijene preračunati isključivo prema punom iznosu fiksnog tečaja konverzije i dvojne cijene iskazati nedvosmisleno, lako uočljivo i čitko. Obveza dvojnog iskazivanja cijena trebala bi biti ključna mjera za sprečavanje neopravdanih povećanja i neispravnog preračunavanja cijena pa kupci nepravilnosti koje uoče mogu prijaviti Državnom inspektoratu, Hrvatskoj narodnoj banci, Hanfi i ostalim nadzornim tijelima. Donosimo stoga detaljan vodič za potrošače sa svim obvezama i iznimkama dvojnog iskazivanja cijena u kunama i eurima koje će trajati od 5. rujna 2022. do 31. prosinca 2023.

Gdje će sve kupci vidjeti dvojne cijene?

- Poslovni subjekt dužan je dvojno iskazati cijenu proizvoda i usluga na prodajnom mjestu, na cjeniku, internetskoj stranici, u ponudi ili ugovoru na trajnom mediju, obavijesti koju šalje potrošačima prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovne prostorije i ugovora na daljinu, tijekom oglašavanja u bilo kojem obliku kojim se nudi prodaja proizvoda i usluga, u opomeni s ukupnim iznosom duga. Obveza dvojnog iskazivanja cijena odnosi se i na ponude, predujmove i potrošačke ugovore.

Na koga se ta obveza ne odnosi?

Dvojno iskazivanje ne obuhvaća trgovačke ugovore, odnosno ponude, predujmove, račune i slične dokumente između poslovnih subjekata, interne račune unutar istog poslovnog subjekta te razne evidencije i izvještaje koje će biti potrebno dostavljati javnim tijelima. Obveza dvojnog iskazivanja odnosi se isključivo na izravan odnos prema potrošačima.

Na kojim prodajnim mjestima neće biti dvojnih cijena?

- Iznimke od obveze dvojnog iskazivanja cijena su: prodaja putem automata, trgovina na malo na štandovima i klupama na tržnicama i ostalim prodajnim mjestima, kiosci, pokretna prodaja, OPG-i, prigodna prodaja na sajmovima i izložbama. Iznimke su dopuštene i trgovcima kojima bi dvojno iskazivanje uzrokovalo nerazmjerne troškove kao što su: totemi benzinskih postaja, fiksni paneli i ostali fiksni stupovi, samoposlužni uređaji za prodaju, kuponi za popuste, uređaji za samoočitavanje cijena u trgovini, igre na sreću, taksimetar, iznos cijene zrakoplovne karte, iznosi cijena na strojevima za vaganje te naljepnice s vaganim barkodom i cijenom.

Je li na etiketi dopušteno isticanje drugih valuta osim kune i eura?

- Dopušteno je isticanje više valuta na etiketi, uz uvjet da obveza iskazivanja cijena u kuni i euru bude zadovoljena tijekom cijelog razdoblja obveze dvojnog iskazivanja, sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje propisanim Zakonom o uvođenju eura.

Moraju li se cijene za jединicu mjere dvojno iskazivati?

- Trgovci su obvezni dvojno istaknuti cijene i za jединicu mjere jer je uglavnom riječ o proizvodima koje potrošači najviše i svakodnevno kupuju: hrana, deterdženti, dječje pelene, proizvodi za njegu lica i tijela i sl. Ako primjerice kupujete kavu od 175 grama, cijena tog proizvoda mora biti iskazana u kunama i eurima, uz obvezno navođenje cijene u kunama i eurima za kilogram te kave.

Koje su iznimke za dvojno isticanje cijena za jединicu mjere?

- Dvojni cijenu za jединicu mjere potrošači neće vidjeti za proizvode manje od 50 grama ili 50 mililitara, proizvode koji se prodaju u okviru posebnih oblika prodaje, kao poklon-paketi ili kompleti, poslastice za kućne ljubimce, kolače, alkoholna pića u pakiranjima do 100 mililitara, smrznute deserte do 500 mililitara te voće i povrće koje se prodaje komadno ili u svežnju.

Kako će izgledati dvojna cijena primjerice na hlačama u trgovini?

- Dvojne cijene obvezne su na samoj robi, primjerice na privjesnici ili naljepnici. Na vrhu mora biti cijena u eurima, a ispod cijena u kunama. Dvojne cijene moraju se iskazati i ako se koriste ručne etiketirke i na policama na regalnoj etiketi s nazivom robe.

Kako će izgledati dvojne cijene na sezonskim sniženjima?

- Kupci će posebno morati paziti jer će biti iskazane četiri cijene. U posebnim oblicima prodaje (akcijska prodaja, rasprodaja, sezonsko sniženje) uz sniženu cijenu iskazanu u kunama i eurima trgovci su obvezni istaknuti najnižu cijenu u kunama i eurima u zadnjih 30 dana od početka posebnog oblika prodaje.

Što znači dvojno iskazivanje na računu?

- Obveza dvojnog iskazivanja na računu podrazumijeva iskazivanje ukupnog iznosa na računu. Način na koji će dvojni iznosi biti prikazani na računu ostavlja se na izbor poslovnog subjektu. Na računu je obvezno iskazati i fiksni tečaj konverzije, dok PDV nije potrebno dvojno iskazati.

Kako će dvojne cijene biti istaknute u internetskoj prodaji?

- Dvojno iskazivanje u internetskoj prodaji obvezno je pri iskazivanju cijena na početnoj stranici ako je istaknuta određena roba koja se potrošaču nudi po određenoj cijeni, a koju potrošač već tu klikom može naručiti. Pri iskazivanju cijena proizvoda koji se može kupiti (ako je riječ samo o informativnom prikazu nije potrebno isticati cijenu), ukupnog iznosa košarice, ukupnog iznosa pri završetku kupnje, ukupnog iznosa na potvrdi narudžbe i na računu.

Kako se provodi ispravno preračunavanje cijena?

- Za preračunavanje se koristi isključivo fiksni tečaj konverzije (7,53450 kuna za jedan euro) uz obvezu poštivanja svih pravila kako bi se izbjegle potencijalne nepravilnosti te dovodenje potrošača u financijski nepovoljan položaj. Preračunavanje cijena provodi se primjenom punoga brojčanog iznosa fiksnog tečaja konverzije korištenjem pet decimala te zaokruživanjem dobivenog iznosa u skladu s matematičkim pravilima, pri čemu se dobiveni rezultat zaokružuje na dvije decimale, a na temelju treće decimale:

- ako je treća decimala manja od pet, druga decimala ostaje nepromijenjena

- ako je treća decimala jednaka ili veća od pet, druga decimala povećava se za jedan.

Smije li trgovac zaokružiti cijenu naniže?

- Poslovni subjekti uvijek mogu cijenu sniziti, tj. zaokružiti cijenu naniže, ali je zabranjeno u procesu uvođenja eura zaokruživanje naviše. Ako trgovac primjerice proizvod koji do dana uvođenja eura naplaćuje 12 kuna (1,59 eura) od dana uvođenja eura želi naplaćivati 1,50 eura, to je ispravno i dopušteno, samo će na cjeniku, regalnoj etiketi ili na drugom načinu iskazivanja cijene tu cijenu morati ispravno preračunati i navesti je i u kunama (11,30 kuna).

Samo uvođenje eura trgovce ne opravdava da podižu cijene

Smiju li trgovci mijenjati cijene tijekom obveze dvojnog iskazivanja?

- Poslovnim subjektima nije zabranjeno mijenjati cijene, no samo uvođenje eura ne smije biti razlog promjene cijene. Ako dođe do opravdane promjene cijene od 5. rujna do 31. prosinca 2022., nova utvrđena cijena u kuni preračunava se u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i u skladu s pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Ako dođe do opravdane promjene cijene u euru nakon 1. siječnja 2023., nova utvrđena cijena preračunava se u kune prema istim pravilima.

Kako će se provoditi nadzor?

=Zakon o uvođenju eura predviđa da nadležna tijela nadziru poštivanje obveze dvojnog iskazivanja cijena. Svi poslovni subjekti i drugi obveznici bit će nadzirani te će moći biti prijavljeni nadzornim tijelima, a u slučaju utvrđenog nepoštovanja odredbi Zakona koje se odnose na dvojno iskazivanje moći će biti i sankcionirani.

Poslovni subjekti koji pristupe Etičkom kodeksu obvezuju se da neće zloupotrijebiti postupak uvođenja eura za neopravdano povećanje cijena roba i usluga te će zauzvat dobiti pravo korištenja vizualne oznake kojima će potrošače informirati da provode načela Etičkog kodeksa.